

Opinia
na temat możliwości stwierdzenia potencjalnego zanieczyszczenia
lub/i pogorszenia stanu wody w wyrobisku ilów

Data sporządzenia opinii:

30.09.2016

Sporządzający opinię:

dr hab. Przemysław Niedzielski, profesor nadzwyczajny UAM

Postawa sporządzenia opinii:

zlecenie Kancelarii Ekologicznej Marcin Kaźmierski, ul. Zagrodnicza 21a, 60-654 Poznań

Dokumenty dostarczone przez Kancelarię Ekologiczną, na podstawie których sporządzono opinię:

- fotokopie akt sądowych IV SA/Wa 964/16
- fotokopie akt postępowania administracyjnego DOŚ-III.281.34.2016.AŻ
- fotokopie protokołu kontroli WWIOŚ nr LESZ 173/2014 wraz ze sprawozdaniami z badań:
 - 188/LL/14-W (próbka nr 3/779)
 - 181/LL/14-W (próbki nr 1/763, 2/764, 3/765, 4/766, 5/767, 6/768, 7/767)
- fotokopie protokołu kontroli WWIOŚ nr LESZ 50/2015 wraz ze sprawozdaniami z badań:
 - 62/LL/15-W (próbka nr 3/259, 4/260, 5/261, 6/262, 7/263)
 - 71/LL/15-W (próbki nr 6/300, 7/301)
 - 75/LL/15-W (próbki nr 1/318, 2/319)
- zbiorcze zestawienie wyników badań wód z terenu wyrobiska w latach 2011-2015 w formie elektronicznej.

Zakres opinii

Zlecający wskazał następujące zagadnienia wymagające wyjaśnienia:

- czy w kontekście posiadanych wyników badań wody w wyrobisku można stwierdzić, iż doszło do zanieczyszczenia wody;
- czy w kontekście posiadanych wyników badań wody w wyrobisku można stwierdzić, iż doszło do pogorszenia stanu wody;

- czy merytorycznie i prawnie dopuszczalne jest dokonywanie oceny stanu wody w wyrobisku?

Wnioski

Na podstawie analizy dostarczonych danych, w świetle mojej wiedzy mogę stwierdzić, iż:

- przedstawione wyniki badań nie uprawniają do jednoznacznego stwierdzenia, iż doszło do zanieczyszczenia wody;

- na podstawie przedstawionych wyników nie można również jednoznacznie stwierdzić iż doszło do pogorszenia stanu wody;

- przedstawione wyniki badań nie pozwalają na ocenę stanu wody w wyrobisku w zakresie wód powierzchniowych, ocena stanu wody w zakresie wód podziemnych może być przeprowadzona w oparciu o obowiązujące przepisy.

Uzasadnienie opinii

Stwierdzenia ogólne dotyczące badań

Na podstawie analizy danych zawartych w dostarczonych dokumentach należy stwierdzić, iż nie stanowią one spójnego i jednoznacznego opisu stanu środowiska wodnego w badanym obiekcie. Jakkolwiek badania wykonywane były kilkakrotnie w latach 2011-2015 nie stanowią one jednak systematycznego monitoringu jakości wód. Zakres badań ulegał zmianie w poszczególnych latach, nie opracowano również jednoznacznego systemu identyfikacji miejsc pobrania próbek (współrzędne GPS czy identyfikowalny opis).

Szczegółowe zestawienie wyników badań

Opierając się na identyfikatorach próbek można umownie wyróżnić trzy rodzaje wód, jakie podlegały badaniom na terenie wyrobiska:

- wody stojące (woda z wyrobiska, woda ze stawu),

- wody z rowów oraz wody je zasilające,

- wody podziemne (piezometry i studnie),

przy czym należy zastrzec, iż z identyfikacji próbek wód nie wynika jasno, że chodzi o ten sam punkt pomiarowy czy obiekt badań.

Wody stojące

Określenie to należy traktować jako umowne, brak bowiem jednoznacznych informacji o dopływach i odpływach tych wód. Na podstawie nazw próbek można wyróżnić ich trzy grupy (z identyfikacji obiektów badań nie wynika, czy pod różnymi nazwami nie kryje się ten sam obiekt): woda ze stawu, woda z wyrobiska (część wschodnia i część zachodnia) oraz wody ze zbiornika i dołu poźwirowego.

Woda próbek identyfikowanych jako woda ze stawu badana była w 2011 roku oraz dwukrotnie w 2014 roku, przy czym zakres badań w obu latach był odmienny i nie pozwalała na porównanie uzyskanych wyników. Wyniki badań wykonanych w 2014 roku dla różnych pór roku (zima i lato) są zróżnicowane, przy czym zróżnicowanie to charakteryzowane może być zmiennością sezonową i nie pozwala na bezpośrednie stwierdzenie obecności presji antropogenicznej lub jej braku.

Woda próbek identyfikowanych jako woda z wyrobiska (część wschodnia i część zachodnia) badana była w latach 2013-2015 trzykrotnie, za każdym razem w innej porze roku (sekwencja lato-zima-wiosna) i badane były różniące się zestawy parametrów określających jakość wody. Uzyskane w badaniach wyniki charakteryzują się dużą zmiennością (zarówno czasową jak i przestrzenną), przy czym ze względu na terminy pobierania próbek nie można jednoznacznie stwierdzić, jakie są tej zmienności przyczyny.

Woda próbek identyfikowanych jako wody ze zbiornika i dołu poźwirowego badana była jednokrotnie w 2013 roku, co nie pozwala na zaobserwowanie ewentualnych zmian jej chemizmu.

Wody z rowów

Do tego rodzaju wód umownie zakwalifikowano próbki określone jako rów, wylot (wypływ) do rowu oraz wypływ/wylot z rowu.

Woda próbek identyfikowanych jako rów badana była w latach 2012-2015 sześciokrotnie, w różnych porach roku (sekwencja: późna wiosna, zima, lato, lato, wczesna wiosna) przy czym zakres badań był różny. Zróżnicowanie uzyskanych wyników było duże, nie można wskazać jednoznacznie tendencji zmian wartości poszczególnych parametrów charakteryzujących jakość wody.

Woda próbek identyfikowanych jako wylot (wypływ) do rowu badana była w latach 2013-2015 pięciokrotnie (trzy razy w 2013) w różnych porach roku. I w tym przypadku zróżnicowanie uzyskanych wyników było duże i nie można wskazać jednoznacznie tendencji zmian wartości poszczególnych parametrów.

Ostatnia grupa wód próbek określonych jako wypływ/wylot z rowu obejmowała trzy stanowiska, dla których w latach 2013 i 2014 wykonano pojedyncze badania co również nie pozwala na zaobserwowanie ewentualnych zmian chemizmu.

Wody podziemne

Do tej grupy wód zakwalifikowano próbki pobrane z piezometrów i studni.

Dwukrotnie (latem i jesienią) wykonano w 2011 roku badania wód pobranych z piezometrów oznakowanych jako A i B. Badania przeprowadzone były w wąskim zakresie i nie były już powtarzane.

Dla wód pobranych z piezometrów oznakowanych jako P1, P2, P3 próbki wody pobierane były: P1 pięciokrotnie w latach 2012-2015, P2 sześciokrotnie w latach 2012-2015, P3 pięciokrotnie w latach 2013-2015. Można stwierdzić duże zróżnicowanie uzyskanych wyników badań, podobnie jak dla próbek wód powierzchniowych nie można wskazać jednoznacznie tendencji tych zmian.

Wodę ze studni pobrano czterokrotnie w latach 2013-2015, przy czym zakres badań w poszczególnych latach był odmienny. Podobnie jak dla wód z piezometrów stwierdzono duże zróżnicowanie wyników, bez jednoznacznej tendencji zmian.

Wnioski końcowe dotyczące badań

Przedstawione wyniki badań zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych nie pozwalają na jednoznaczne stwierdzenie, iż w okresie badań doszło do zanieczyszczenia wody, nie pozwalają również na stwierdzenie w sposób jednoznaczny iż doszło do pogorszenia stanu wody.

Ocena stanu wody

Wody powierzchniowe

Oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych*. Rozporządzenie nie wskazuje sposobu klasyfikacji wód w rowach melioracyjnych i stawach, które na podstawie *Ustawy Prawo Wodne* zaliczane są do urządzeń wodnych (art. 9 ust. 1 pkt 19 PW). Również ocena stanu wody w wyrobisku łąw na podstawie wskazanego Rozporządzenia ze względu na genezę zbiornika wydaje się wątpliwa. Przede wszystkim jednak zakres prowadzonych badań (badania tylko elementów

fizykochemicznych i brak informacji o elementach biologicznych i hydromorfologicznych) nie pozwalają na przeprowadzenie oceny stanu wód w oparciu o to Rozporządzenie.

Wody podziemne

Oceny stanu wód podziemnych dokonuje się na podstawie *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych*. **Średnia arytmetyczna wyników wieloletnich badań wody z piezometrów P1, P2, P3 oraz wody ze studni pozwala określić stan tych wód jako dobry**, poza incydentalnym (po jednym pomiarze) wysokim stężeniem rtęci i podwyższonym indeksem fenolowym, którego wartość maleje w kolejnych latach badań **do poziomu pozwalającego na określenie stanu badanych wód jako dobry**.

prof. UAM dr hab. Przemysław Niedzielski
tel. 505412302, e-mail: pnied@amu.edu.pl